

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

НН інститут культури і мистецтв

Кафедра хореографії та музично-інструментального виконавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор НН інституту культури і мистецтв

О.А. Устименко-Косоріч
(підпис) (ініціали та прізвище)

« 31 » серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія наукових досліджень

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань 02 Культура і мистецтво
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 024 Хореографія
(шифр і назва)

освітня-програма/програми Хореографія
(назва)

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною комісією

НН інституту культури і мистецтв

« 31 » серпня 2020 р.

Голова О. Ф. Руденко

Розробник:

- 1. Єременко Ольга Володимирівна** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри хореографії та музично-інструментального виконавства.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри хореографії та музично-інструментального виконавства.

Протокол № 1 від 28 серпня 2020 р.

Завідувач кафедри

О. В. Єременко, доктор педагогічних наук, професор _____

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Магістр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
1-й		1-й	
Семестр			
1-й		1-й	
Лекції			
18 год.		4 год.	
Практичні, семінарські			
10 год.		4 год.	
Лабораторні			
Самостійна робота			
60 год.		82 год.	
Консультації:			
2			
Вид контролю: залік			
Загальна кількість годин – 90			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» є формування дослідницької компетентності магістрантів. Специфіка майбутньої професійної діяльності випускників магістратури педагогічних університетів вимагає від них досвіду науково-пошукової роботи щодо вдосконалення змісту та організації освітнього процесу у сфері мистецької освіти, вміння теоретично обґрунтовувати свої методичні знахідки в межах хореографічного мистецтва.

Основними завданнями опанування дисциплін «Методологія наукових досліджень» є: ознайомлення магістрантів з актуальними напрямками наукових досліджень у сфері хореографічного мистецтва; висвітлення методологічних основ розвідок у галузі хореографічної освіти та розпізнавання кола проблем під час дослідження процесів, явищ, питань і користування новітніми методами наукового інформаційного пошуку; формування навичок та вмінь теоретичного аналізу, практичної апробації, обробки, оформлення та презентації результатів виконаної дослідницької роботи, необхідні для підготовки й захисту магістерської роботи.

Засвоєння програмного матеріалу дисципліни «Методологія наукових досліджень» забезпечує оволодіння загальними та фаховими компетенціями

відповідно до освітньо-професійної програми Хореографія: **ЗК1.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. **ЗК2.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність). **ЗК3.** Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. **ЗК4.** Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань). **СК2.** Здатність виявляти та вирішувати проблеми (дослідницькі, творчі, організаційні) у сфері фахової діяльності. **СК3.** Здатність здійснювати дослідницьку діяльність у сфері хореографії. **СК5.** Здатність забезпечувати високу якість організації, планування та реалізації навчального і виховного процесу в сфері хореографічного мистецтва в закладах вищої освіти. **СК8.** Здатність створювати навчально-методичне забезпечення з хореографічних дисциплін у закладах вищої освіти. **СК14.** Здатність презентувати власний творчий, науковий продукт, використовуючи традиційні та інноваційні комунікаційні технології.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення дисципліни є опанування дисципліни «Основи наукових досліджень». Попереднє засвоєння курсів «Педагогіка», «Психологія», «Філософія» в контексті освітньо-професійної програми «Хореографія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 024 Хореографія сприятиме опануванню дисципліни «Методологія наукових досліджень» другого (магістерського) рівня вищої освіти.

3. Результати навчання за дисципліною

Результати навчання за дисципліною «Методологія наукових досліджень» передбачають такі вміння, як аналізувати наукову літературу та педагогічну практику; здійснювати науковий пошук у всевітній інформаційній мережі; узагальнювати окремі факти і робити певні висновки стосовно ефективності запропонованої методики (авторської програми); створювати діагностичний апарат конкретних наукових розвідок; планувати та здійснювати педагогічний експеримент; оформлювати та презентувати результати своїх наукових досліджень згідно з новітніми вимогами. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати специфіку наукових досліджень у галузі мистецької освіти; логіку науково-педагогічного-дослідження; правила оформлення магістерських робіт та регламент їх захисту.

<p>Знання: особливостей хореографічного мистецтва освіти, сучасних досліджень у галузі хореографії. Уміння: впроваджувати в освітній процес здобуті знання та навички.</p>	<p>ПР 1</p>	<p>Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для провадження педагогічної, адміністративно-управлінської, балетмейстерської, науково-дослідної діяльності в сфері хореографії.</p>
<p>Знання: концептуальних та методологічних підходів в галузі хореографічно-дослідної діяльності. Уміння: володіти методологічними підходами з метою їх застосування в науково-дослідній роботі. Комунікація: полілог в галузі науково-дослідної, хореографічної діяльності та суміжних дисциплін.</p>	<p>ПР 4</p>	<p>Використовувати комунікаційні технології для професійних контактів, брати участь у дискусіях з проблем розвитку мистецтва та освіти</p>

<p>Знання: теорії та методології хореографічної освіти.</p> <p>Уміння: здійснювати самостійний науковий пошук в галузі хореографічного мистецтва.</p> <p>Комунікація: взаємодія в галузі хореографічного мистецтва з метою формування готовності до наукової діяльності.</p>	<p>ПР 5</p>	<p>Вміти аргументувати, упорядковувати факти, аналізувати, порівнювати, класифікувати, робити висновки у процесі науково-дослідної діяльності.</p>
<p>Знання: тенденцій розвитку хореографічного мистецтва</p> <p>Уміння: аналізувати мистецькі явища та інтерпретувати їх в контексті хореографії.</p> <p>Комунікація: взаємодія в галузі хореографічного мистецтва з метою формування готовності до наукової діяльності.</p>	<p>ПР 7</p>	<p>Виявляти дослідницькі, балетмейстерські, організаційні, педагогічні проблеми у процесі фахової діяльності, причини їх виникнення, розробляти програми їх вирішення.</p>
<p>Знання: видів, напрямів, стилів хореографічного мистецтва.</p> <p>Уміння: визначати хореографію як мистецький феномен.</p> <p>Комунікація: взаємодія з приводу визначення видів, напрямів та стилів хореографії.</p>	<p>ПР 8</p>	<p>Застосовувати методологію наукових досліджень у процесі аналізу феноменів хореографічної культури.</p>
<p>Знання: законодавчої, нормативно-правової бази задля організації освітнього процесу.</p> <p>Уміння: застосовувати набуті знання та навички в практичній діяльності.</p>	<p>ПР 10</p>	<p>Організовувати освітній процес у закладах вищої освіти відповідно до законодавчої та нормативно-правової бази, враховувати особливості його планування у відповідності до специфіки підготовки фахівців, застосовувати механізми забезпечення високої якості освіти.</p>
<p>Знання: традиційних та інноваційних технологій задля створення та презентації власних надбань.</p> <p>Уміння: запроваджувати заходи покращення процесу навчання.</p> <p>Комунікація: взаємодія між учасниками освітнього процесу, керівництвом, підлеглими, колегами.</p>	<p>ПР 19</p>	<p>Презентувати власні мистецькі, педагогічні та наукові досягнення, використовуючи різноманітні комунікаційні технології.</p>

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90-100	Студент володіє теоретичними знаннями з курсу «Методологія наукових досліджень» у межах освітньо-професійної програми Хореографія, досконало володіє практичним матеріалом (вільно ним оперує, грамотно його виконує, вміє застосовувати отримані знання), вміє використовувати набуті знання та практичні вміння в практичній діяльності. Студент повністю розкриває наукову проблему, показує глибокі знання використаної літератури, викладає теоретичний матеріал логічно грамотно, послідовно й самостійно. Відмінно оперує понятійно-термінологічним апаратом. Студент демонструє здатність комунікативного впливу на слухача, розвинуте критично-аналітичне мислення.
82-89	Студент на достатньому рівні володіє теоретичним матеріалом, оперує понятійно-термінологічним апаратом. Але разом із тим допускає неточності, робить помилки, має місце недостатня аргументованість при викладанні матеріалу.
74-81	Студент досить повно володіє практичним матеріалом. Демонструє певні навички та уміння при створенні макету магістерської роботи, але не має достатнього професійного та виконавського комплексу (допускає несуттєві методичні неточності тощо).
64-73	Наукову проблему в основному розкрито, студент оволодів сутністю завдання, показує знання використаної літератури, намагається аналізувати факти, робити висновки, але при цьому допускає грубі помилки і не може самостійно викласти матеріал щодо заданої теми.
60-63	Практична підготовка за рівнем відповідає вимогам, студент демонструє певні навички, але форма виступу нестабільна, є помітні погрішності методичного характеру.

35-59	Студент емоційно скутий, наукову проблему не розкриває, не розуміє основної сутності завдання, не може зробити висновки й узагальнення. Виступ невиразний.
1-34	Недбалість студента щодо забезпечення ефективності власної підготовки. Не демонструє належної форми виступу та необхідних професійних навичок для створення макету магістерської роботи за спеціальністю 024 Хореографія.

Розподіл балів

Поточний контроль										Разом	Сума
РОЗДІЛ 1					РОЗДІЛ 2						
T.1.1	T.1.2	T.1.3	T.1.4	T.1.5	T.2.1	T.2.2	T.2.3	T.2.4	T.2.5	75	100
Поточний контроль											
7	7	7	7	8	8	8	8	8	7		
Контроль самостійної роботи										25	
3	3	3	3	3	2	2	2	2	2		

T 1.1, T 1.2 ... T 4.3 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

- Згідно Положенню про порядок визнання результатів навчання, здобутих у формі неформальної та інформальної освіти Навчально-наукового інституту культури і мистецтв Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти відповідно до порядку визначеного законодавством. З відповідним положенням можна ознайомитися на сайті Навчально-наукового інституту культури і мистецтв.

**Критерії оцінювання результатів
неформальної та/або інформальної освіти**

Форма роботи	Кількість балів
Гран-прі у Міжнародних конкурсах	10
Гран-прі у Всеукраїнських конкурсах	5
Лауреат I-III ступеня у Міжнародних конкурсах	7
Лауреат I-III ступеня у Всеукраїнських конкурсах	4
Публікації у закордонному фаховому виданні	10
Публікації у фаховому виданні	7
Публікації у не фаховому виданні	5
Участь у конференціях різного рівня	5
Призові місця за участь в університетських конкурсах наукових робіт	3
Призові місця за участь у Всеукраїнських конкурсах наукових робіт	4
Призові місця за участь у Міжнародних конкурсах наукових робіт	5
Студентська монографія за підсумками магістерської або бакалаврської роботи	6
Наукова робота у співавторстві	7
Предметна університетська олімпіада	3
Предметна Всеукраїнська олімпіада	4
Предметна Міжнародна олімпіада	5
Сольний концерт	10
Персональна виставка	10
Участь у виставках різного рівня (дизайн, проектування тощо)	4
Музейна діяльність	7
Громадська діяльність за фаховою підготовкою	3
Скайп-лекція/конференція	2

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є виконання практичних завдань, тестові завдання, залік.

6. Програма навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. Методологія наукових досліджень.

Тема 1.1. Проблеми мистецької освіти в контексті євроінтеграційних процесів.

Тема 1.2. Методологічні орієнтири досліджень у галузі мистецької освіти.

Тема 1.3. Етапи наукового дослідження та його методи.

Тема 1.4. Основні елементи наукових досліджень та їх обґрунтованість.

РОЗДІЛ 2. Організація наукових досліджень і оцінка їх ефективності.

Тема 2.1. Наука й наукові дослідження.

Тема 2.2. Інформаційна база наукового дослідження.

Тема 2.3. Методика теоретичних і експериментальних досліджень.

Тема 2.4. Технологія виконання магістерських робіт.

Тема 2.5. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження.

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. Методологія наукових досліджень.

Тема 1.1. Проблеми мистецької освіти в контексті євроінтеграційних процесів.

Розкривається значення мистецької освіти у формуванні духовності особистості, вплив різних видів мистецтва на фахову підготовку здобувачів освіти. Розглядаються функції мистецької, зокрема, хореографічної освіти.

Тема 1.2. Методологічні орієнтири досліджень у галузі мистецької освіти.

Висвітлюються поняття «методологія», «методологічні основи», «мистецька освіта»; розглядаються методологічні аспекти як основа подальших методичних орієнтирів науково-педагогічного дослідження; обґрунтовуються національний, гуманістичний, особистісний, культурологічний та ін. підходи у галузі хореографічної освіти.

Тема 1.3. Етапи наукового дослідження та його методи.

Характеризуються основні методи наукових досліджень: загальнонаукові (аналіз, зіставлення, порівняння, систематизація, узагальнення та ін.), конкретно наукові (пошуково-бібліографічний, теоретичного моделювання, ретроспективний, логіко-системний, хронологічно-структурний, метод періодизації та ін.); емпіричні (анкетування, опитування, спостереження, педагогічний експеримент, інтерв'ювання, діагностичні завдання та ін.).

Тема 1.4. Основні елементи наукових досліджень та їх обґрунтованість.

Обґрунтовуються основні структурні особливості досліджень (вступ, розділи, висновки до розділів, загальні висновки, додатки, анотації), підкреслюється необхідність відповідності поставлених завдань дослідження сформульованим висновкам. Розглядаються різні види наукових публікацій: доповідь, тези, стаття, реферат, посібник, кваліфікаційна робота, монографія та ін.

РОЗДІЛ 2. Організація наукових досліджень і оцінка їх ефективності.

Тема 2.1. Наука й наукові дослідження.

Розглядається сутність науки, відмінності наукового знання від повсякденного, характеризуються види наукових досліджень.

Тема 2.2. Інформаційна база наукового дослідження.

Розглядається загальна характеристика кваліфікаційної роботи, відбувається огляд стану означеної проблеми, пошук та обробка наукової інформації.

Тема 2.3. Методика теоретичних і експериментальних досліджень.

Розглядається організація та хід проведення педагогічного експерименту, що складається з констатувального та формувального етапів та результатів математичної статистики. Висвітлюється констатувальний аспект означеної проблеми, визначаються компоненти даного феномена, критеріально-рівнева база експерименту.

Тема 2.4. Технологія виконання магістерських робіт.

Характеризується специфіка виконання магістерських робіт в залежності від обраної спеціальності 024 Хореографія.

Тема 2.5. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження.

Висвітлюються загальні вимоги до оформлення кваліфікаційних робіт, правила компонування таблиць, посилань, використаних джерел, додатків; відбувається ознайомлення студентів з Положенням про кваліфікаційні роботи (правила проведення передзахисту та захисту магістерських робіт), з Положенням про академічну доброчесність.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин										
	Денна форма					Заочна форма					
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.		Самост. роб.	Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.
РОЗДІЛ 1. Методологія наукових досліджень											
Тема 1.1. Проблеми мистецької освіти в контексті євроінтеграційних процесів.	10	2	0			8	10				10
Тема 1.2. Методологічні орієнтири досліджень у галузі мистецької освіти.	8	2	0			6	12	2			10
Тема 1.3. Етапи наукового дослідження та його методи.	10	2	0			8	10				10
Тема 1.4. Основні елементи наукових досліджень та їх обґрунтованість.	10	2	0			8	12	2			10
РОЗДІЛ 2. Організація наукових досліджень і оцінка їх ефективності											
Тема 2.1. Наука й наукові дослідження.	10	2	2			6	12		2		10
Тема 2.2. Інформаційна база наукового дослідження.	10	2	2			6	8				8
Тема 2.3. Методика теоретичних і експериментальних досліджень.	10	2	2			6	8				8
Тема 2.4. Технологія виконання магістерських робіт.	10	2	2			6	10		2		8
Тема 2.5. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження.	12	2	2		2	6	8				8
Усього годин	90	18	10		2	60	90	4	4		82

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Проблеми мистецької освіти в контексті євроінтеграційних процесів.	2	
2	Методологічні орієнтири досліджень у галузі мистецької освіти	2	2
3	Етапи наукового дослідження та його методи.	2	
4	Основні елементи наукових досліджень та їх	2	2

	обґрунтованість.		
5	Технологія виконання магістерських робіт.	2	
6	Організація експериментальних досліджень у галузі мистецької освіти.	2	
7	Діагностичний апарат науково-педагогічних досліджень.	2	
8	Особливості формування експерименту в межах окремих мистецьких дисциплін.	2	
9	Правила оформлення магістерських робіт та їх захист.	2	
Разом		18	4

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Наука й наукові дослідження	2	2
2	Інформаційна база наукового дослідження	2	
3	Методика теоретичних і експериментальних досліджень	2	
4	Технологія викладання магістерських робіт	2	2
5	Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження	2	
Разом		10	4

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Проблеми мистецької освіти в контексті євроінтеграційних процесів.	8	10
2	Методологічні орієнтири досліджень у галузі мистецької освіти	6	10
3	Етапи наукового дослідження та його методи.	8	10
4	Основні елементи наукових досліджень та їх обґрунтованість.	8	10
5	Наука й наукові дослідження	6	10
6	Інформаційна база наукового дослідження	6	8
7	Методика теоретичних і експериментальних досліджень	6	8
8	Технологія виконання магістерських робіт	6	8
9	Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження	6	8
Разом		60	82

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: підручник. Київ: АБУ, 2002. 480 с.
2. Дороніна М. С. Технологія наукових досліджень (схеми та приклади): навч. посібн. Харків: ІНЖЕК, 2006. 100 с.
3. Ковалев А. И. Пролегомены к методам научным исследований: учебн. пособ. Харьков: ВИД «ИНЖЕК», 2005. 312 с.

4. Коротков А.Є. Все про танець: *довідник*. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2005. 90 с.
5. Крушельницька О. В. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посібник. Київ: Кондор, 2003. 192 с.
6. Малихін О.В. Організація самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних закладів: теоретико-методологічний аспект: *монографія*. Кривий Ріг: Видавничий дім, 2009. 307 с.
7. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. – 236 с.
8. Отенко І. П. Основи наукових досліджень: конспект лекцій. Харків: ХНЕУ, 2010. 80 с.
9. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі. Київ: Центр навч. літ-ри, 2003. 116 с.
10. Панковская П. Я. Методология научных исследований: курс лекций. Минск.: ООО «Информпресс», 2002. 176 с.
11. Пилипчук М. І., Григор'єв А. С., Шостак В. В. Основи наукових досліджень: *підручник*. Київ: Знання, 2007. 270 с.
12. Пушкар А. И., Потрашкова Л. В. Основы научных исследований и организация научно-исследовательской деятельности: *учебн. пособ.* Харьков: ИНЖЭК, 2008. 280 с.
13. Пушкар О. І., Єрмоленко О. А. Основи наукових досліджень: конспект лекцій для студентів спеціальності 7.050209 усіх форм навчання. Харків: Вид. ХНЕУ, 2005. 88 с.
14. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень: *навч. посібн.* Київ: ІЗМН, 1997. 244 с.
15. Сопко В. В. Основы научных исследований: *учебн. пособ.* Киев: УМК ВО, 1990. 148 с.
16. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень: *підручник*. Київ: Знання, 2005. 309 с.
17. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень. Київ: Слово, 2003. 240 с.
18. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: *підручник*. Київ: Знання, 2008. 310 с.
19. Черкасов В.Ф. Основи наукових досліджень у музично-освітній галузі: *підручник*. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, Харків: ФОП Озеров, 2017.– 316 с.

Додаткові:

1. Ніколаї Г. Ю. Методологія та технологія науково-педагогічних досліджень: *навч. посібн.* Суми: Редакційно-видавничий відділ СДПУ, 1999. 108 с.
2. Ніколаї Г. Ю. Проблема методологічного забезпечення наукових досліджень студентів. *Педагогічні науки: зб. наук. праць*. Суми: Редакційно-видавничий відділ СДП, 1998. С. 60–66

3. Ніколаї Г. Ю. Розвиток музично-педагогічної освіти: методологічний дискурс. *Педагогічні науки*: зб. наук. праць. Суми: СумДПУ, 2007. Частина четверта. С. 326-333.

4. Ніколаї Г. Ю. Системний та діяльнісний підходи в наукових дослідженнях майбутніх учителів музики та художньої культури. *Педагогічні науки*: зб. наук. праць. Суми: Редакційно-видавничий відділ СДПУ, 1999. С. 180–187.

5. Орлов В. Ф. Професійне становлення майбутніх вчителів мистецьких дисциплін: теорія і технологія: монографія. Київ: Наукова думка, 2003. 262 с.

6. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посібник. Київ: 2002. 270 с.

7. Сисоєва С. О. Інтерактивні технології навчання дорослих : навч.-метод. посібник. Київ : ВД «ЕКМО», 2011. 324 с.

8. Сучасна мистецька освіта: реалії та перспективи: зб. наук. праць / відп. ред. Г.Ю.Ніколаї. Київ-Суми: СумДПУ, 2004. 212 с.

9. Тушева В.В. Основи науково-педагогічних досліджень: навч.-метод. посібник. Харків, 2006. 219 с.

10. Мистецька освіта в контексті європейської інтеграції: зб. наук. праць / гол. редкол. [та перекл. з пол.] Г.Ю.Ніколаї. Суми: СумДПУ, 2005. 320 с.

11. Мистецька освіта в контексті європейської інтеграції: теоретичні та методичні засади розвитку: тези міжнар. наук. конф. / гол. редкол. [та перекл. з пол.] Г.Ю.Ніколаї. Київ-Суми: СумДПУ, 2004. 400 с.

12. Шариков Д.І. Класифікація сучасної хореографії: напрями, стилі, види //Вісник КНУКіМ: Зб. наук. пр. Серія Мистецтвознавство.Вип.14. Київ, 2006. с.117-127.

Інформаційні інтернет-ресурси:

1. Сайт Національної академії наук України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nas.gov.ua/UA/Pages/default.aspx>

2. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. – 236 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу:

https://isp.kiev.ua/images/Page_Image/Library/Methodology_Zatserkovny_Tishayev_Demidov.pdf

3. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). – К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. – 607 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу:

<http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Methodol.pdf>

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Персональний комп'ютер або ноутбук, мультимедійний проектор та екран, аудіо колонки.